

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua e literatura: Galego

Materia	Lingua e literatura: Galego			
Código	P02G120V01602			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Alonso Núñez, Aquilino Santiago			
Profesorado	Alonso Núñez, Aquilino Santiago			
Correo-e	aalonso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Os obxectivos desta materia son lingüísticos e literarios. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos lingüísticos non impartidos en cursos anteriores (historia da lingua e lingua e sociedade fundamentalmente) e para fornecerlle ao alumnado os rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios e/ou prosísticos. Entre os coñecementos lingüísticos, trátase, especialmente, a situación lingüística de Galicia contextualizada dentro da situación lingüística mundial. Este coñecemento debe preparar aos futuros mestres e mestras para resolver con eficacia os problemas derivados da situación lingüística galega e, en xeral, para afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües e multiculturais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
C46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo

D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos	A1	B1	C5	D1
	A1	B2	C9	D1
	A2	B3	C46	D2
	A2	B5		D2
	A3	B6		D3
	A3			D4
	A4			D5
	A4			D9
	A5			D14
				D16
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua				D17
				D18
	A2	B3	C2	D1
	A4	B3	C5	D3
		B8	C46	D3
		B9		D13
				D14
				D15
				D16
				D17
Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega				D18
				D19
	A1	B1	C5	D1
	A1	B2	C8	D1
	A2	B3	C9	D2
	A2	B4	C14	D2
	A3	B6		D3
	A3			D4
	A4			D5
	A4			D6
Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade	A5			D14
	A5			D16
	A1	B3	C50	D1
	A3			D1
	A4			D2
	A5			D3
				D4
				D7
				D9
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18

Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural	A1	B3	C23	D1
	A3	B4	C50	D1
	A4	B6		D2
	A5			D3
				D4
				D6
				D7
				D8
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	A2	B3	C50	D1
	A3	B3		D7
				D8
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial	A2	B1	C23	D1
		B3	C50	D1
		B4		D2
		B6		D3
				D4
				D6
				D7
				D8
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego	A1	B1	C5	D1
	A1	B1	C8	D1
	A2	B3	C9	D2
	A2	B4	C14	D2
	A3	B5	C50	D3
	A3	B6		D3
	A4	B9		D5
	A4			D6
	A5			D7
	A5			D8
				D13
				D14
				D15
				D16
Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C8	D1
	A2	B3	C9	D2
	A3	B3	C14	D4
	A3	B4	C50	D5
	A4	B6		D6
	A4			D7
	A5			D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18

Coñecer a tradición oral e o folclore

A1 B3 C1 D1
A2 B3 C44 D1
A3 B4 D2
A4 D3
A5 D9
D9
D12
D13
D14
D15
D16
D17
D18

Adquirir formación literaria

A1 B1 C1 D1
A1 B3 C2 D2
A2 C7 D3
A3 C9 D7
A4 C44 D8
A5 D14
A5 D16
D18

Comprender o feito literario

A1 B1 C1 D1
A5 B3 C2 D2
C44 D3
C48 D14
D16
D18

Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético)

A1 B3 C13 D1
A2 C44 D2
A3 C48 D2
A4 D3
A5 D7
D8
D9
D9
D10
D14
D16
D16
D17
D18

Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten

A1 B1 C1 D1
A1 B3 C2 D2
A2 C7 D3
A3 C9 D7
A4 C44 D8
A5 C48 D14
A5 D15
D16
D17
D18

Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade

A1 B1 C5 D1
A2 B2 C9 D1
A2 B3 C43 D2
A3 B3 C44 D2
A3 B5 C46 D3
A4 B6 C48 D4
A4 C50 D5
A5 D7
D8
D9
D13
D14
D15
D16
D17
D18

Contidos	
Tema	
I. Historia da lingua	1. A formación da lingua galega. 2. O galego na Idade Media. 3. Os Séculos Escuros. 4. O século XIX. 5. O século XX.
II. Lingua e sociedade	2. 1. A linguaxe e a comunicación. Características esenciais da linguaxe. 2. 2. O estudo da lingua. A Lingüística e a Gramática. A Sociolingüística e a Socioloxía da Linguaxe. 2. 3. Unidade e variedade da lingua galega. 2. 4. Lingua oral e lingua escrita. Didáctica da pronunciación e da ortografía. O desenvolvemento da escritura. 2. 5. A situación lingüística no mundo: diversidade versus uniformidade. 2. 6. Os xuízos de feito versus os xuízos de valor. 2. 7. O prexuízos lingüísticos: definición e algúns exemplos. 2. 8. Linguas hexemónicas e linguas minorizadas. 2. 9. A relación entre status de lingua e poder político-económico. 2. 10. Ámbitos de uso do galego: ensino, medios de comunicación, igrexa, administración, etc. 2. 11. As linguas de comunicación internacional versus as linguas ameazadas. 2. 12. Distinción entre comunidade lingüística e comunidade política. 2. 13. Principios legais para a recuperación das linguas ameazadas. Personalidade e Territorialidade. 2. 14. Linguas en contacto: o caso galego. Bilingüismo e diglosia. 2. 14. 1. Definicións. 2. 14. 2. Precisións conceptuais sobre a diglosia. 2. 14. 3. Interferencias lingüísticas derivadas do contacto entre linguas. 2. 15. A normalización e a normativización. 2. 15. 1. Precisións terminolóxicas. 2. 15. 2. A situación legal do galego. 2. 15. 3. A normativización.
III. Tradición oral e folclore	3.1. A literatura popular de tradición oral. 3.2. Da literatura de tradición oral á tradición escrita de autor.
IV. Literatura	4. 1. Breve historia da literatura galega. 4. 2. Especificidade da literatura galega. 4. 3. O comentario de texto. 4. 4. A linguaxe e a literatura.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	14.5	33.5	48
Resolución de problemas	22	34	56
Lección maxistral	14	30	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballo tutelado	Comentario dun texto literario prosístico e/ou poético.
Resolución de problemas	Corrección de actividades iniciadas na aula ou non e análise de lecturas complementarias.
Lección maxistral	Exposición teórica sobre os contidos do temario e análise da lectura "Mal de linguas" de Jesús Tusón.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida relativa ás actividades programadas. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrito.
Resolución de problemas	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida relativa ás actividades programadas. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrito.

Avaliación

Descrición		Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Traballo tutelado	Traballo orixinal	40	A1	B1	C43	D1
			A2		C44	D2
			A3		C46	D3
			A4		C48	D6
			A5			D7
						D8
						D13
						D14
						D16
						D17
Resolución de problemas	Asistencia e participación	10	A1	B1	C43	D1
			A2	B3	C44	D2
			A3		C46	D3
			A4		C48	D6
			A5		C50	D7
						D8
						D9
						D12
						D13
						D14
Lección maxistral	Asistencia e participación	10	A1	B1	C43	D1
			A2	B3	C44	D2
			A3		C46	D3
			A4		C48	D6
			A5		C50	D7
						D8
						D9
						D12
						D13
						D14
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame	40		B3	C46	D1
					C50	D2
						D3
						D6
						D7
						D8
						D13
						D14
						D16
						D17
						D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modelo A (avaliación continua). O alumnado que asista regularmente á clase terá que aprobar as recensións e o traballo literario para poder presentarse ao exame, a non ser que o profesor acorde outra cousa co alumno ou coa alumna. Para aprobar a materia hai que aprobar as recensións, o traballo e o exame.

Modelo B (avaliación global). O alumnado que non asista regularmente á clase terá que realizar un exame final de toda a materia, a non ser que o profesor acorde co alumno ou coa alumna outro tipo de avaliación.

Na segunda convocatoria procederase ao mesmo sistema de avaliación.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade. (<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>) Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante un exame ou no modo en que se estableza na guía docente).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GUTIÉRREZ IZQUIERDO, R., **Lecturas de nós. Introducción á literatura galega**, Xerais, 2000

MARIÑO, R., **Historia da lingua galega.**, Sotelo Blanco, 1998

MONTEAGUDO ROMERO, H., **Estudios de sociolingüística galega**, Galaxia, 1995

MORENO CABRERA, J.C., **La dignidad e igualdade de las linguas**, Alianza, 2000

VILLANUEVA, D., **El comentario del texto narrativo: cuento y novela**, Nostrum, 2006

VV.AA., **Galicia. Antropoloxía. Imaxinario. Literatura popular. Tomo XVIII.**, Hércules, 1997

Bibliografía Complementaria

NINYOLES, R., **Estructura Social e Política Lingüística**, Ir Indo, 1991

NOIA, C., **O conto de tradición oral" en Xornadas Internacionais de Cultura Tradicional**, Asociación Cultural Canle, 2005

TUSÓN, J., **Mal de linguas**, Positivas, 1990

Recomendacións

Outros comentarios

A ficha persoal cos datos e a foto pegada debe entregarse nas dúas primeiras semanas de clase.
